



Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH DLA MIASTA ZABRZE

**WEDŁUG STANU NA KONIEC 2011 r.
CZĘŚĆ PROGNOSTYCZNA
RAPORT II/P/2011**

**Zabrze
2012**

Część II rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu w roku 2011 (prognostyczna), uzupełnia analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o dane dotyczące liczby absolwentów zabrzańskich szkół w roku szkolnym 2010/2011 oraz ich prognozowaną liczbę w roku szkolnym 2011/2012.

Źródłem informacji do opracowania tej części raportu są:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN dotyczące liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2010/11 oraz ich przewidywanej liczby w roku szkolnym 2011/12,
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPIPS-01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, stan za 2011 rok,

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup lub zawodów i specjalności zgodnymi z klasyfikacją obowiązującą od 1 lipca 2010 r. wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania Dz.U. Nr 82 z dnia 17 maja 2010 r., poz. 537).

Statystyka bezrobotnych jest sporządzona według zawodu w jakim poszukują pracy bezrobotni i do wykonania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie.

Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby:

- nie posiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu;
- nie mające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym
- zawodzie.

Grupa bezrobotnych bez zawodu to osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, które nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz dyplom uprawniający do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum 1 roku.

Celem właściwej interpretacji danych należy przedstawić podstawowe definicje używanych pojęć:

- **zawód nadwyżkowy** to zawód, na którego jest niższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy;
- **zawód zrównoważony** to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, występuje zatem równowaga na rynku pracy;
- **zawód deficytowy**, to zawód, na którego jest wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) określonego jako iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w analizowanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych w tym okresie bezrobotnych.

Przyjęto, że zawodem nadwyżkowym określa się zawód, dla którego wartość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu jest mniejsza od 0,9, dla zawodu deficytowego wartość wskaźnika jest większa od 1,1. Zawody, dla których wartość wskaźnika jest większa lub równa 0,9 i mniejsza lub równa 1,1 określa się jako zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy).

Zawody, dla których nie zgłoszono ofert pracy (informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej), a występują bezrobotni, są również zawodami nadwyżkowymi. Natomiast, gdy oferty są, a bezrobotnych się nie notuje, zawód jest nazywany deficytowym.

Za zawody nadwyżkowe, które najbardziej wpływają na rynek pracy, uważa się te, które wykazują największą nadwyżkę w liczbach bezwzględnych, czyli różnicę pomiędzy liczbą bezrobotnych i liczbą ofert pracy.

W niniejszym opracowaniu pojęcie **bezrobotny absolwent** oznacza osobę, która w 2011r. ukończyła szkołę ponadgimnazjalną i zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrzu jako osoba bezrobotna.

Ustalenie liczby kierunków kształcenia z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe w okresach rocznych stanowi podstawowe źródło informacji o procesie dostosowywania edukacji do wymagań powiatowego rynku zatrudnienia. Chodzi nie tylko o zmniejszenie liczby kierunków, które prowadzą do bezrobocia, ale zwiększenie tych kierunków, które powodują wzrost zatrudnienia.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie na temat absolwentów zostały wygenerowane przez SI Syriusz na podstawie danych uzyskanych z SIO MEN. Uzyskano w ten sposób dane o licznie osób, które ukończyły szkołę na terenie Zabrza w roku 2011, o ich strukturze zawodowej oraz informację o przewidywanej liczbie absolwentów w roku szkolnym 2011/2012.

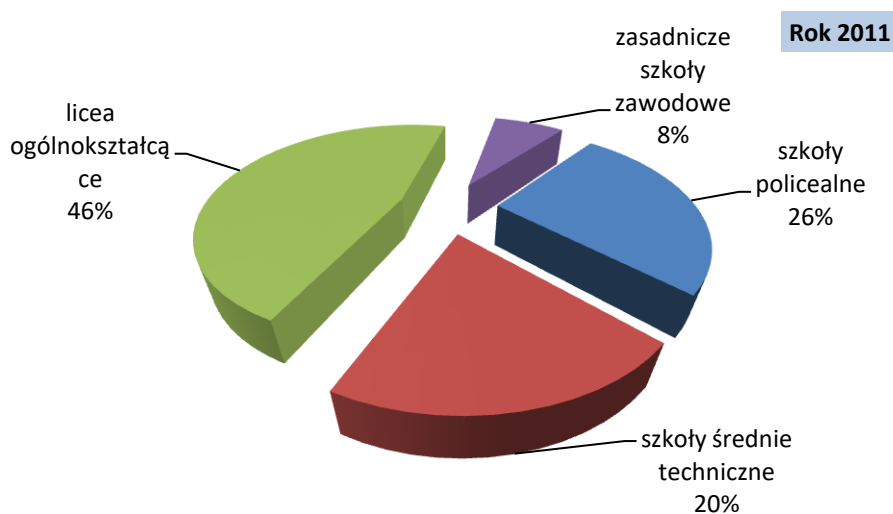
W dniu 31.12.2011 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu zarejestrowanych było 7751 osób , w tym 4669 kobiet. Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły 5,5

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu za rok 2011

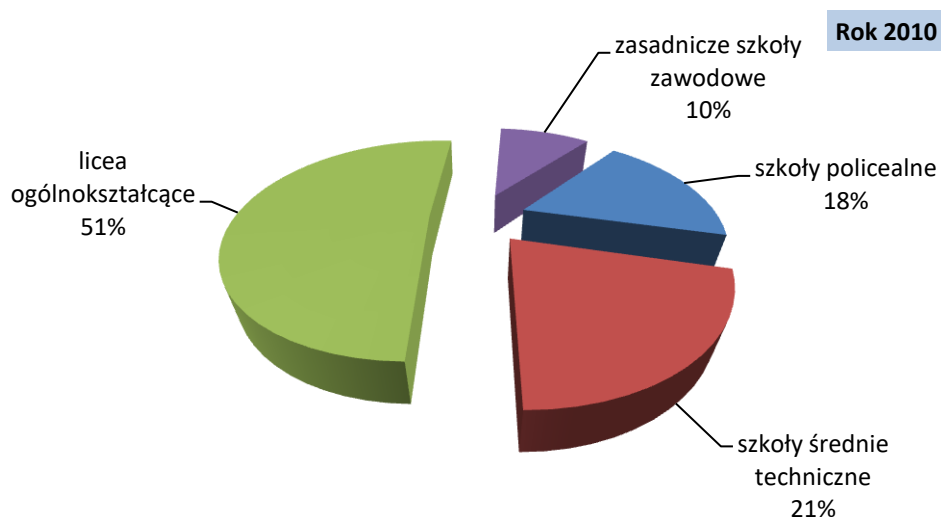
% ogółu zarejestrowanych (428 osób) i dominowały w tej grupie osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (33,6 %).

W roku 2011 szkoły ponadgimnazjalne na terenie Zabrza ukończyły ogółem 2.944 osoby, tym:

- szkoły policealne - 769 osób,
- szkoły średnie techniczne - 581 „
- licea ogólnokształcące - 1370 „
- zasadnicze szkoły zawodowe - 252 „



W porównaniu do roku 2010 ogólna liczba absolwentów zwiększyła się o 123 osoby.



Z przedstawionych wykresów wynika, że w roku 2011 zmniejszył się procentowy udział absolwentów liceów ogólnokształcących, szkół średnich technicznych oraz zasadniczych zawodowych. Odnotowano natomiast wzrost aż o 8 % absolwentów szkół policealnych.

W latach 2006-2011 zmiany w strukturze kształcenia przedstawiają się następująco:

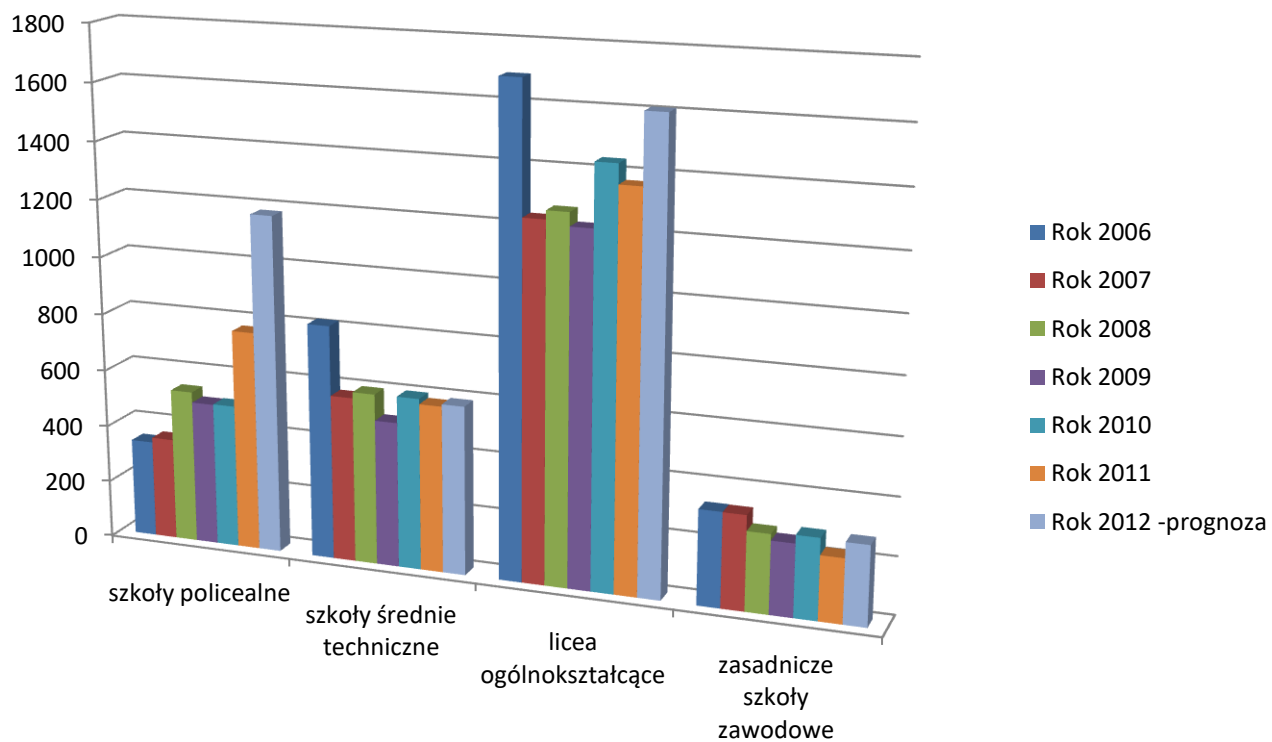


Tabela 1: Struktura zawodowa zabrzańskich absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w roku 2011 i 2012

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(4):(3) w %
1	2	3	4	6	7
216102	Architekt wnętrz	42	0	13	0
233011	Nauczyciel języka niemieckiego	16	1	24	6,25
242307	Specjalista do spraw kadr	0	0	28	0
264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	37	0	29	0
311104	Technik geodeta*	13	1	20	7,6923
311204	Technik budownictwa*	25	1	48	4
311303	Technik elektryk*	0	0	17	0
311307	Technik energetyk	0	0	0	0
311408	Technik elektronik*	87	8	45	9,1954
311504	Technik mechanik*	54	8	30	14,8148
311513	Technik pojazdów samochodowych*	0	0	40	0
311703	Technik górnictwa podziemnego*	43	0	37	0
311911	Technik cyfrowych procesów graficznych*	0	0	0	0
314202	Technik architektury krajobrazu*	19	4	26	21,0526
314403	Technik technologii żywności*	26	4	26	15,3846
321103	Technik elektroradiolog*	35	3	56	8,5714
321301	Technik farmaceutyczny*	0	0	47	0
321402	Technik dentystyczny*	48	1	55	2,0833
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	23	0	11	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu za rok 2011

325101	Asystentka stomatologiczna*	74	1	82	1,3514
325102	Higienistka stomatologiczna*	20	0	53	0
325402	Technik masażysta*	29	3	45	10,3448
325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	53	0	94	0
325601	Ratownik medyczny*	38	0	91	0
325907	Terapeuta zajęciowy*	12	3	40	25
331403	Technik ekonomista*	67	16	40	23,8806
333107	Technik logistyk*	0	0	28	0
333906	Technik organizacji reklamy*	0	0	0	0
334306	Technik administracji*	121	8	150	6,6116
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej*	15	0	20	0
341204	Opiekunka środowiskowa*	16	1	11	6,25
342301	Instruktor fitness	0	0	11	0
343204	Plastyk*	25	0	23	0
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych*	18	5	21	27,7778
351203	Technik informatyk*	69	10	145	14,4928
352203	Technik telekomunikacji*	27	3	17	11,1111
411004	Technik prac biurowych*	12	0	0	0
421109	Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych*	26	3	0	11,5385
422103	Technik obsługi turystycznej*	5	0	35	0
422402	Technik hotelarstwa*	81	9	43	11,1111
431103	Technik rachunkowości*	0	0	17	0
512001	Kucharz*	0	0	10	0
514105	Technik usług fryzjerskich*	0	0	0	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrze za rok 2011

514203	Maniurzystka	0	0	22	0
514207	Technik usług kosmetycznych*	43	0	58	0
522305	Technik handlowiec*	37	6	25	16,2162
532102	Opiekun medyczny*	52	1	93	1,9231
532990	Pozostali pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	14	0	15	0
541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia*	28	0	27	0
0	Bez zawodu	1370	84	1609	6,1314
343101	Fotograf*	1	0	2	0
512002	Kucharz malej gastronomii*	34	4	37	11,7647
514101	Fryzjer*	36	3	40	8,3333
522301	Sprzedawca*	41	6	42	14,6341
611303	Ogrodnik*	0	0	9	0
711202	Murarz*	7	0	12	0
712204	Posadzkarz*	26	4	25	15,3846
712403	Monter izolacji przemyslowych*	0	0	0	0
712604	Monter instalacji i urzadzzen sanitarnych*	8	1	7	12,5
712613	Monter systemow rurociagowych*	1	0	1	0
713101	Malarz - tapeciarz*	6	1	9	16,6667
713201	Lakiernik*	12	0	16	0
721301	Blacharz*	4	1	0	25
721303	Blacharz izolacji przemyslowych*	0	0	12	0
721306	Blacharz samochodowy*	9	1	11	11,1111
722204	Slusarz*	0	0	7	0
722307	Operator obrabiarek skrawajacych*	0	0	0	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrze za rok 2011

723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	18	1	21	5,5556
741103	Elektryk*	0	0	0	0
741201	Elektromechanik*	0	0	0	0
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	13	2	10	15,3846
751201	Cukiernik*	5	2	9	40
751204	Piekarz*	1	0	8	0
752205	Stolarz*	2	0	0	0
811101	Górnik eksploatacji podziemnej*	0	0	0	0

Z powyższego zestawienia wynika, że wśród absolwentów szkół z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w roku 2011 najliczniejsze grupy zawodowe to: technik administracji, technik elektronik, technik hotelarstwa, asystentka stomatologiczna, technik informatyk oraz technik ekonomista.

W roku 2012 najliczniejsza grupa absolwentów uzyska zawód: technika administracji, technika informatyka, technika bezpieczeństwa i higieny pracy, opiekuna medycznego, ratownika medycznego, asystentki stomatologicznej. Pojawia się również absolwenci o nowych kwalifikacjach takich jak: specjalista ds. kadr, technik elektryk, technik pojazdów samochodowych, technik farmaceutyczny, technik logistyk, technik rachunkowości, instruktor fitness. Nie wejdą natomiast na rynek pracy: technik prac biurowych, technik prac pocztowych i telekomunikacyjnych.

W zasadniczych szkołach zawodowych w roku 2011 największa grupa osób uzyskała zawód sprzedawcy, fryzjera, kucharza małej gastronomii, posadzkarza oraz mechanika pojazdów samochodowych. W roku 2012 nie zajdą żadne zmiany w tym zakresie.

W Zabrzu, w szkolnictwie zawodowym, dominuje kształcenie młodzieży w szkołach policealnych i średnich zawodowych. Porównywalną grupę stanowią absolwenci liceów ogólnokształcących. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych to tylko 7,6 % ogólnej liczby osób kończących naukę.

W grupie 20 najbardziej nadwyżkowych zawodów w 2011 roku, znalazły się 4 aktualnie kształcone w zabrzańskich szkołach: *sprzedawca, fryzjer, technik prac biurowych oraz malarz budowlany*. W grupie zawodów deficytowych *kształcenie* odbywa się na jednym kierunku – w zawodzie *technika ochrony fizycznej osób i mienia*.

Spśród absolwentów, którzy ukończyli naukę w roku 2011 największy odsetek osób

pozostawał w ewidencji bezrobotnych w dniu 31.12.2011 r. w zawodach: technik organizacji usług gastronomicznych, terapeuta zajęciowy, technik ekonomista, technik architektury krajobrazu oraz osoby bez zawodu. Może to oznaczać, że absolwentom o wymienionych kwalifikacjach najtrudniej znaleźć zatrudnienie.

Ustalenie liczby kierunków kształcenia z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe w okresach rocznych stanowi podstawowe źródło informacji o procesie dostosowywania edukacji do wymagań powiatowego rynku zatrudnienia. Chodzi nie tylko o zmniejszenie liczby kierunków, które prowadzą do bezrobocia, ale zwiększenie tych kierunków, które powodują wzrost zatrudnienia.

Tabela 2: Ranking zawodów nadwyżkowych w Zabrzu w 2011 roku (pierwsze dwadzieścia względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych) wraz z liczbą absolwentów roku szkolnego 2010/2011 oraz planowaną liczbą absolwentów w roku szkolnym 2011/2012

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			Wskaźnik intensywności i nadwyżki (deficytu) zawodów	Bezrobotni ogółem	Absolwenci którzy ukończyli szkołę na terenie Zabrze w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	Przewidywany napływ absolwentów w roku 2012
		Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku	Nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2011 roku					
000000	Bez zawodu	0	169,5833	169,5833	0	1157	1370	84	1609
522301	Sprzedawca	5,4167	101,5833	96,1667	0,0533	803	41	6	42
931301	Robotnik budowlany	9,4167	40,1667	30,75	0,2344	273			
911207	Sprzątaczką biurową	6,5833	29,25	22,6667	0,2251	309			
722204	Ślusarz	4,5833	24,8333	20,25	0,1846	158	-	-	7
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,1667	24	21,8333	0,0903	179			
515303	Robotnik gospodarczy	13,4167	19,1667	5,75	0,7	174			
432103	Magazynier	2,6667	18,6667	16	0,1429	96			
541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	3,5833	15,1667	11,5833	0,2363	94	28	-	27
523002	Kasjer handlowy	0	14,8333	14,8333	0	93			
711202	Murarz	5	14,5	9,5	0,3448	87			
811101	Górnika eksploatacji podziemnej	7,5	12,8333	5,3333	0,5844	93			
932101	Pakowacz	2,1667	12,0833	9,9167	0,1793	78			
514101	Fryzjer	2,75	12	9,25	0,2292	61	36	3	40
818990	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	1,25	11,5833	10,3333	0,1079	65			
411004	Technik prac biurowych	8,1667	11,1667	3	0,7313	98	12	-	-
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6,1667	10,25	4,0833	0,6016	71			
962902	Dozorca	1,75	9,5833	7,8333	0,1826	101			
512001	Kucharz	0,8333	9,0833	8,25	0,0917	61	-	-	10
713102	Malarz budowlany	0,3333	8,6667	8,3333	0,0385	82	69	1	9